52001XC1222(03)

C 368/13 EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA 22.12.2001

Komisjoni teatis vähetähtsate kokkulepete kohta, mis ei piira märgatavalt konkurentsi Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikli 81 lõike 1 kohaselt (*de minimis*) [1]

(2001/C 368/07)

(EMPs kohaldatav tekst)

I

1. Artikli 81 lõikega 1 keelatakse ettevõtjatevahelised kokkulepped, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja mille eesmärgiks või tagajärjeks on konkurentsi takistamine, piiramine või moonutamine ühisturul. Euroopa Ühenduste Kohus on selgitanud, et seda sätet ei kohaldata, kui kokkuleppe mõju ühendusesisesele kaubandusele või konkurentsile ei ole märgatav.

2. Käesolevas teatises määratleb komisjon turuosakünniste abil selle, millal ei ole tegu EÜ asutamislepingu artikli 81 kohase märgatava konkurentsi piiramisega. See märgatavuse negatiivne määratlemine ei tähenda, et ettevõtjatevahelised kokkulepped, mis ületavad käesolevas teatises sätestatud künniseid, piiravad konkurentsi märgatavalt. Selliste kokkulepete mõju konkurentsile võib siiski olla tühine, mistõttu need ei pruugi olla artikli 81 lõike 1 alusel keelatud. [2]

3. Lisaks sellele ei pruugi kokkulepped kuuluda artikli 81 lõike 1 kohaldamisalasse seetõttu, et need ei suuda liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavalt mõjutada. Käesolevas teatises ei käsitleta seda küsimust. Selles ei määratleta koguseliselt seda, mis ei kujuta endast märgatavat mõju kaubandusele. Siiski tõdetakse, et komisjoni soovituse 96/280/EÜ [3] lisa määratluse kohaste väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate vahelised kokkulepped suudavad harva märgavalt mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust. Väike- ja keskmise suurusega ettevõtjad on kõnealuses soovituses praegu määratletud ettevõtjana, millel on vähem kui 250 töötajat ja mille aastakäive ei ületa 40 miljonit eurot või mille aastabilansi kogumaht ei ületa 27 miljonit eurot.

4. Käesoleva teatisega hõlmatud juhtudel ei alusta komisjon menetlust taotluse põhjal ega omal algatusel. Kui ettevõtjad eeldavad heas usus, et kokkulepe on hõlmatud käesoleva teatisega, ei määra komisjon trahve. Kuigi käesolev teatis ei ole liikmesriikide kohtutele ja ametiasutustele kohustuslik, püütakse sellega anda neile juhiseid artikli 81 kohaldamiseks.

5. Käesolev teatis kehtib ka ettevõtjate ühenduste otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes.

6. Käesolev teatis ei piira tõlgendusi, mida võivad artiklile 81 anda Euroopa Kohus või Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohus.

II

7. Komisjon on seisukohal, et ettevõtjatevahelised kokkulepped, mis mõjutavad liikmesriikidevahelist kaubandust, ei piira märgatavalt konkurentsi artikli 81 lõike 1 tähenduses,

   a) kui kokkuleppeosaliste turuosa ühtekokku ei ületa 10 % ühelgi kokkuleppega mõjutataval asjakohasel turul ja kui kokkulepe on sõlmitud ettevõtjate vahel, kes on tegelikud või potentsiaalsed konkurendid mõnel neist turgudest (konkurentidevahelised kokkulepped); [4]

   b) kui ühegi kokkuleppeosalise turuosa ei ületa 15 % ühelgi kokkuleppega mõjutataval asjakohasel turul ja kui kokkulepe on sõlmitud ettevõtjate vahel, kes ei ole tegelikud ega potentsiaalsed konkurendid ühelgi neist turgudest (mittekonkurentidevahelised kokkulepped).

   Juhul kui on raske kindlaks teha, kas kokkulepe on sõlmitud konkurentide või mittekonkurentide vahel, kohaldatakse 10 % suurust künnist.

---

(1) Käesolev teatis asendab vähetähtsaid kokkuleppeid käsitlevat teatist, mis on avaldatud EÜTs (C 372, 9.12.1997).

(2) Vt nt Euroopa Ühenduse Kohtu otsust ühendatud kohtuasjades C-215/96 ja C-216/96: Bagnasco (Carlos) *v.* Banca Popolare di Novara ja Casa di Risparmio di Genova e Imperia (1999) ECR I-135, punktid 34–35). Samuti ei piira käesolev teatis artikli 81 lõike 1 kohase hindamise põhimõtteid, nagu need on väljendatud komisjoni teatises "Suunised EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamiseks horisontaalsete koostöökokkulepete suhtes" (EÜT C 3, 6.1.2001), eeskätt selle punktides 17–31, ja komisjoni teatises "Suunised vertikaalsete piirangute kohta" (EÜT C 291, 13.10.2000), eeskätt selle punktides 5–20.

(3) EÜT L 107, 30.4.1996, lk 4. See soovitus vaadatakse läbi. Kavatsetakse suurendada aastakäibe piirmäära 40 miljonilt eurolt 50 miljoni euroni ja aastabilansi kogumahu piirmäära 27 miljonilt eurolt 43 miljoni euroni.

(4) Tegelike ja potentsiaalsete konkurentide määratlus sisaldub komisjoni teatise "Suunised EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamiseks horisontaalsete koostöökokkulepete suhtes" (EÜT C 3, 6.1.2001) punktis 9. Ettevõtjat käsitatakse tegeliku konkurendina, kui ta teguteb kas samal asjakohasel turul või kui ta kokkuleppe puudumise korral suudab reageeringuna väikesele ja püsivale suhteliste hindade tõusule lühikese aja jooksul ümber lülituda asjakohaste toodete tootmisele ja turustamisele, kandmata seejuures märkimisväärseid lisakulusid või lisariske (kohene asendatavus pakkumise poolel). Ettevõtjat käsitatakse potentsiaalse konkurendina, kui on olemas tõendid, et kokkuleppe puudumise korral võib see ettevõtja reageeringuna väikesele ja püsivale suhteliste hindade tõusule teha ja tõenäoliselt ka teeb vajalikke lisainvesteeringuid või muid vajalikke üleminekukulutusi, et siseneda asjakohasele turule.

8. Kui asjakohasel turul piirab konkurentsi eri tarnijate või turustajate sõlmitud kauba- või teenusemüügikokkulepete kumulatiivne mõju (turgu sarnaselt mõjutavate kokkulepete paralleelsete võrkude turgusulgev kumulatiivne mõju), vähendatakse punkti 7 kohast turuosakünnist 5 %ni nii konkurentidevaheliste kui ka mittekonkurentidevaheliste kokkulepete puhul. Üldjuhul ei käsitleta üksikuid tarnijaid või turustajaid, kelle turuosa ei ületa 5 %, turgu sulgevale kumulatiivsele mõjule oluliselt kaasa aitavana. (1) Turgu sulgev kumulatiivne mõju tõenäoliselt puudub, kui vähem kui 30 % asjakohasest turust on hõlmatud sarnase mõjuga paralleelsete kokkulepetega (või selliste kokkulepete võrkudega).

9. Lisaks sellele on komisjon seisukohal, et kokkulepped ei piira konkurentsi, kui turuosad ületavad punktides 7 ja 8 sätestatud vastavaid 10 %, 15 % ja 5 % suuruseid künniseid kahel järjestikusel kalendriaastal kõige rohkem 2 % võrra.

10. Turuosa arvutamiseks on vaja kindlaks määrata asjakohane turg. See koosneb asjakohasest kaubaturust ja asjakohasest geograafilisest turust. Asjakohase turu kindlaksmääramisel tuleks arvesse võtta teatist asjakohase turu mõiste kohta ühenduse konkurentsiõiguse kohaldamisel. (2) Turuosad tuleb arvutada müügiväärtuse andmete või vajaduse korral ostuväärtuse andmete põhjal. Kui väärtusandmeid ei ole saadaval, võib kasutada muudel usaldusväärsetel turuandmetel, sealhulgas mahuandmetel põhinevaid hinnanguid.

11. Punktid 7–9 ei kehti kokkulepete suhtes, mis sisaldavad mõnda järgmistest karmidest piirangutest:

1) punktis 7 määratletud konkurentidevaheliste kokkulepete puhul piirangud, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, üksikult või kokkuleppeosaliste kontrolli all olevate muude teguritega kombineeritult: (3)

a) hindade fikseerimine toodete müümisel kolmandatele isikutele,

b) tootmis- või müügimahu piiramine,

c) turgude või klientide jaotamine;

2) punktis 7 määratletud mittekonkurentidevaheliste kokkulepete puhul piirangud, mille eesmärgiks on otseselt või kaudselt, üksikult või kokkuleppeosaliste kontrolli all olevate muude teguritega kombineeritult:

a) piirata ostja võimet määrata kindlaks oma müügihind, ilma et see piiraks tarnija võimalust kehtestada kõrgeim müügihind või soovituslik müügihind, tingimusel et mõne osalise survel või tema pakutud stiimulite tulemusena ei kujuta need endast fikseeritud või madalaimat müügihinda,

b) piirata territooriume või kliente, kellele ostja võib lepingujärgseid kaupu või teenuseid müüa, välja arvatud järgmised piirangud, mis ei ole karmid:

— aktiivse müügi piiramine territooriumi või kliendirühmaga, mille suhtes tarnijal on ainuõigus või mille ainuõiguse on ta loovutanud teisele ostjale, kui selline piirang ei piira ostja klientide läbimüüki,

— hulgimüügi tasandil tegutsevate ostjate teostatava lõppkasutajatele müügi piiramine,

— valikulise turustussüsteemi liikmete teostatava volitamata turustajatele müügi piiramine,

— ostja võime piiramine müüa toodetega ühendamiseks tarnitud osi klientidele, kes kasutaksid neid tarnija toodetavate kaupadega samalaadsete kaupade valmistamiseks,

c) piirata jaemüügitasandil tegutsevate valikulise turustussüsteemi liikmete aktiivset või passiivset müüki lõppkasutajatele, ilma et see piiraks võimalust keelata süsteemi liikmetel tegutseda tegevuskohas, mille suhtes pole antud luba,

d) piirata turustajatevahelist risttarnimist valikulises turustussüsteemis, sealhulgas turustajate vahel, kes tegutsevad eri kaubandustasanditel,

(1) Vt ka komisjoni teatist "Suunised vertikaalsete piirangute kohta" (EÜT C 291, 13.10.2000), eeskätt selle punkte 73, 142, 143 ja 189. Kuigi vertikaalseid piiranguid käsitlevates suunistes viidatakse teatavate piirangute puhul mitte üksnes teatava tarnija või ostja koguturuosale, vaid ka tema seotud turuosale, viidatakse käesolevas teatises kõikide turuosakünniste puhul koguturuosadele.

(2) EÜT C 372, 9.12.1997, lk 5.

(3) See ei mõjuta ühisturustamisega või ühisturustamiseta ühistootmist, nagu määratletud komisjoni määruse (EÜ) nr 2658/2000 artikli 5 lõikes 2 ja komisjoni määruse (EÜ) nr 2659/2000 artikli 5 lõikes 2 (EÜT L 304, 5.12.2000, vastavalt lk 3 ja lk 7).

e) piirata – osade tarnija ja neid toodetega ühendava ostja vahelise kokkuleppe vormis – tarnija teostatavat osade müüki varuosadena lõppkasutajale või parandustöökodadele või muudele teenuseosutajatele, kellele ostja ei ole usaldanud oma kaupade parandamist ega hooldamist;

3) punktis 7 määratletud konkurentidevaheliste kokkulepete puhul, mille kohaselt konkurendid tegutsevad tootmis- või turustusketi erinevatel tasanditel, kõik käesoleva punkti alapunktides 1 ja 2 loetletud karmid piirangud.

12. 1) Käesolevas teatises hõlmavad mõisted "ettevõtja", "kokkuleppeosaline", "turustaja", "tarnija" ja "ostja" vastavaid nendega seotud ettevõtjaid.

2) Seotud ettevõtjad on:

a) ettevõtjad, kelle puhul ühel kokkuleppeosalisel on otseselt või kaudselt:

— õigus kasutada rohkem kui poolt häältest või

— õigus nimetada ametisse üle poole nõukogu, juhatuse või ettevõtjat õiguslikult esindava organi liikmetest või

— õigus juhtida ettevõtja äritegevust;

b) ettevõtjad, kellel otseselt või kaudselt on mõne kokkuleppeosalise suhtes punktis a loetletud õigused;

c) ettevõtjad, kelle suhtes mõnel punktis b osutatud ettevõtjal on otseselt või kaudselt punktis a loetletud õigused;

d) ettevõtjad, kelle suhtes mõnel kokkuleppeosalisel koos ühe või mitme punktides a, b või c osutatud ettevõtjaga või kahel või enamal nimetatud punktides osutatud ettevõtjal ühiselt on punktis a loetletud õigused;

e) ettevõtjad, kelle puhul punktis a loetletud õigused kuuluvad ühiselt:

— kokkuleppeosalistele või vastavatele punktides a–d loetletud nendega seotud ettevõtjatele või

— ühele või mitmele kokkuleppeosalisele või ühele või mitmele punktides a–d loetletud nendega seotud ettevõtjale ja ühele või mitmele kolmandale isikule.

3) Alapunkti 2 punkti e kohaldamisel jaotatakse nende ühiselt omatavate ettevõtjate turuosa võrdselt nende ettevõtjate vahel, kellel on alapunkti 2 punktis a loetletud õigused.